

DE HERKARTERING VAN ENKELE LICHENEN IN ZUID-HOLLAND

Han van Dobben

De gebieden Midden-Delfland en de Meije-polder werden in opdracht van de Provinciale Waterstaat van Zuid-Holland door het Rijksinstituut voor Natuurbeheer (RIN) geïnventariseerd op het voorkomen van epifytische lichenen (=korstmossen, verder kortweg epifyten genoemd). Hierbij werd getracht alle standplaatsen waar epifyten kunnen voorkomen te onderzoeken. De resultaten geven daarom een redelijk volledig beeld van de epifytische licheneflora van de gebieden.

Midden-Delfland bleek zeer arm aan epifyten. Er komen 31 soorten voor, waarvan slechts 6 tamelijk frekvent. Het Meije-gebied is veel rijker; er werden 44 soorten gevonden, waarvan 15 frequent. Toch is ook dit gebied op landelijke schaal bezien vrij arm aan epifyten, en op Europese schaal zelfs zeer arm.

De relatieve rijkdom van het Meije-gebied ten opzichte van Midden-Delfland kan verklaard worden uit de gemiddelde SO_2 -concentraties, die in het eerste gebied veel lager liggen dan in het tweede. Andere factoren dan luchtverontreiniging blijken ontoereikend om het verschil te verklaren. Binnen Midden-Delfland werd een gradiënt in soortenrijkdom aangetroffen die loopt van zuid (arm) naar noord (rijk). Dit hangt samen met een gradiënt in SO_2 -concentratie. Het Meije-gebied kent zo'n gradiënt niet. Vergeleken met een inventarisatie in 1972 is in beide gebieden de soortenrijkdom duidelijk toegenomen. Deze toename kan verklaard worden uit de daling van de SO_2 -concentraties in de afgelopen 10 jaar.

Enkele soorten die indicatief zijn voor een hoge bemestingsgraad hebben zich na 1972 nieuw gevestigd. Mogelijk speelt een toename in NH_3 -concentratie een rol. Over de rol van NO_x is geen uitspraak te doen.

Bomen op of rond erven zijn vaak rijker aan epifyten dan andere bomen. Ook dit hangt waarschijnlijk samen met bemesting.